

Nr 203.

Av herr **Pettersson** i Norregård m. fl., om avskaffande av dyrortsgrupperingen av ortsavdragen vid beskattningen.

Från landsbygdshåll ha vid tidigare riksdagar motioner väckts vari yrkats, att hela dyrortsgrupperingssystemet måtte antingen helt avvecklas eller grundligt reformeras, så att de orättvisor, vartill det ger upphov, kunna undanröjas. Då hela frågan om dyrortsgrupperingens fortsatta bestånd av fjolårets riksdag hänskjutits till en statlig utredning kan det synas överflödigt att under dylika omständigheter komma med särskilda yrkanden. En av de grupperingar, som ingå i det allt mer förgrenade dyrortssystemet, synes emellertid utan olägenhet och utan att utredningens resultat behöver avvaktas kunna tagas under förnyat övervägande av riksdagen. Vi syfta på skattegrupperingen, som enligt vår uppfattning omedelbart kan borttagas och avskaffas. I stället böra skatteavdragen utgå efter enhetliga och för hela riket gemensamma grunder. Om riksdagen i avvaktan på utredningens slutförande ej anser sig kunna fatta definitivt beslut om för landet lika skattefria ortsavdrag, böra provisoriska sådana fastställas, till dess utredningens resultat föreligger.

Under 1942 framlade socialstyrelsen resultatet av den prisundersökning, som verkställdes våren 1941. Undersökningens resultat visade att den kritik, som tidigare riktats mot dyrortsgrupperingen, varit berättigad. Någon fullständig utjämning av levnadskostnaderna har visserligen icke skett och låter kanske svårligen tänka sig, men sammanpressningen av levnadskostnaderna är högst avsevärd. Skillnaden mellan dyraste och billigaste ort utgjorde 1934 48 procent (av indextalet för den dyraste orten), men 1941 var motsvarande siffra endast 27 procent. I konsekvens härmed uttalade också socialstyrelsen, att gällande ortgrupperingar icke längre kunde bibehållas oförändrade. Därav har emellertid intet förekommit. På grund av sammanpressningen hade i varje fall en minskning av antalet grupper inom de olika grupperingarna varit motiverad, men ej ens ett sådant förslag har avhörts.

Den del av dyrortsgrupperingssystemet, som givit upphov till de mest obefogade missförhållandena, är skattegrupperingen. Genom den sammankoppling av löne- och skattegruppering, som nu råder, tillerkännas tjänstemännen på de dyrare orterna såväl högre löner som högre ortsavdrag vid beskattningen än sina kolleger på de billigare orterna. De erhålla alltså dubbel kompensation för de högre levnadskostnaderna, vilket ingalunda kan anses rättvist. Även andra skattebetalare än statstjänstemän och andra löntagare med dyrortsgrupperade löner inom de högre dyrortsgrupperna erhålla en förmånsställning genom de högre skatteavdragen, då deras inkomster i regel äro högre än motsvarande grupper inom de lägre dyrortsgrupperna.

Särskilt landsbygdens befolkning har genom skattegrupperingen kommit i en ogynnsam ställning därigenom att den ålagts en skattehöjda, som icke står i rimlig proportion till skillnaden i levnadskostnader mellan landsbygden samt städer och samhällen, speciellt dem, som äro upptagna bland de dyrare orterna. Skattegrupperingen upptar för närvarande fem olika grupper, men genom den utjämning av levnadskostnaderna, som skett under de senaste åren, är det icke befogat att längre använda mer än en ortsgrupp. De båda lägsta grupperna ha faktiskt tömts på innehåll, och likaså ha levnadskostnaderna på de högsta grupperna pressats nedåt i förhållande till övriga. En minskning av antalet grupper och en sammanpressning av hela dyrortsskalan mot mitten skulle ha varit det logiska resultatet av den utjämning av levnadskostnaderna som skett, under förutsättning att man anser det nödvändigt att fortfarande upprätthålla en dyrortsgruppering av såväl löner som skatter.

Vi hålla före, att utjämningen av levnadskostnaderna numera gått så långt, att enhetliga och för hela riket gemensamma skatteavdrag äro fullt befogade. Ett annat starkt skäl för denna åtgärd är statens och även kommunernas stora behov av skatteintäkter i nu rådande statsfinansiella läge. Genom den nuvarande dyrortsgruppering av skatteavdragen undandrages ungefär hälften av den taxerade inkomsten beskattning. Då nya skatter icke i vilken utsträckning som helst kunna uttagas på det gamla skatteunderlaget, synes det oss uppenbart, att den skattekraft, som genom de högre skatteavdragen på dyrare orter förefinnes, i ökad omfattning bör kunna tagas i anspråk.

Med anledning av vad vi här ovan anfört få vi hemställa,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om framläggande av förslag för riksdagen, innebärande att ortsavdragen vid beskattningen fastställas efter enhetliga och för hela riket gemensamma grunder.

Stockholm den 20 januari 1944.

<i>Th. Gardell.</i>	<i>Aron Gustafsson</i> i Lekåsa.	<i>J. V. Pettersson</i> i Norregård.
<i>Sven Andersson</i> i Vigelsbo.	<i>Victor J. Mattsson.</i>	<i>E. Pettersson,</i> Ersbacken.
<i>Lars E. Andersson,</i> Hedensbyn.	<i>Anders Pettersson</i> i Dahl.	<i>Arvid Jonsson,</i> Skedsbygd.
<i>I. Pettersson</i> i Rosta.	<i>K. A. Ryberg.</i>	<i>Ivar Johansson</i> i Mysinge.
<i>K. E. Hansson,</i> Skediga.	<i>C. O. Carlsson</i> i Bakeröd.	<i>Gillis Olsson.</i>
		<i>J. Onsjö.</i>